ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI SUDERVĖJE, ZDZIECHOVSKIO G. NR. 1

Andrius VAICEKAUSKAS

2002 m. Sudervės kaime (Vilniaus r.), Zdziechovskio g. Nr. 1 vyko žvalgomieji archeologiniai tyrimai projektuojamo Sudervės pagrindinės mokyklos priestato vietoje, buvusioje dvaro teritorijoje. Istorikams iki šiol nepavyko aptikti jokios ikonografinės medžiagos (senųjų planų), todėl istorinių žinių nepakanka tiksliai nustatyti, kur koks dvaro statinys stovėjo. A. Vaicekauskas 2002 m. apklausė Sudervės mokyklos darbuotojus. Pavyko nustatyti, kad buvęs mokyklos direktorius Liudwigas Mlynskis buvo sukaupęs nemažą istorinį archyvą apie Sudervės dvarą, tačiau po jo mirties 1999 m. archyvas dingo. Mokyklos darbuotojai ieškojo archyvo mokyklos patalpose, buvo kreiptasi ir į velionio žmoną, tačiau archyvo taip ir nepavyko rasti. Šiuo metu buvusioje dvarvietėje išliko tik trys pastatai (rūmai – dabartinis mokyklos pastatas, oficina, rūsys) iš buvusių 12-os. Norint tiksliau nustatyti, kuriuo periodu jie sunyko ar buvo sunaikinti, reikia papildomos ikonografinės bei istorinės medžiagos.

2002 m. žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu iškasti penki archeologiniai šurfai, tyrinėtas 20 m^2 plotas, aptiktas iki 1,2 m storio sluoksnis.

Šurfai 3, 4, 5 iškasti ant kalvos Š šlaito, sodo teritorijoje. Šioje vietoje kultūrinio sluoksnio storis buvo nuo 0,3 iki 0,6 m. Sluoksnis sudarytas iš velėnos ir po ja esančio permaišytos, buvusios ariamos žemės sluoksnio. Archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio neaptikta.

Šurfas 2 iškastas tarp mokyklos ir ūkinio statinio, kalvos viršuje. Aptiktas 0,8 m storio kultūrinis sluoksnis, sudarytas iš viršuje esančio anksčiau čia sandėliuotos akmens anglies sluoksnio ir po juo slūgsančio maišytos, peraugusios medžių šaknimis žemės sluoksnio. Archeologiškai vertingo kultūrinio sluoksnio šurfe 2 neaptikta.

Šurfas 1 iškastas į ŠV nuo mokyklos pastato, kalvos viršuje. Čia aptiktas iki 1,2 m storio kultūrinis sluoksnis. 0,5–0,8 m gylyje fiksuotas griuvenų sluoksnis, sietinas su mokyklos pastato statybos ar rekonstrukcijos darbais. Stratigrafiškai ankstyviausioji kultūrinio sluoksnio dalis, remiantis negausiais radiniais, datuotina XVII a. pabaiga – XVIII a.

SURVEY ARCHAEOLOGICAL EXPLORATIONS IN ZDZIECHOVSKIO STREET 1, IN SUDERVĖ

In 2002 in the Sudervė vilage (Vilnius district) in Zdziechovskio street 1 the survey archaeological explorations were carried out. In the territory of the former manor 5 test pits were explored. Only in test pit 1 the cultural layer of 1,2 m thick was found and it was dated to the end of the 17th century – the 18th century.